

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

25 жовтня 2017 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 14/дп-17

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі дисциплінарної палати:

головуючого – Устименко В.Є.,

членів Комісії: Заріцької А.О., Луцюка П.С., Макарчука М.А., Прилипка С.М. – доповідача, Тітова Ю.Г.,

розглянувши дисциплінарну справу, відкриту стосовно судді Червоногвардійського районного суду міста Макіївки Донецької області Заставенко Марини Олександрівни та судді Перевальського районного суду Луганської області Жукова Павла Мирославовича за зверненням начальника Департаменту контррозвідки Служби безпеки України ОСОБА_1,

встановила:

До Комісії 20 листопада 2015 року надійшло звернення начальника Департаменту контррозвідки Служби безпеки України ОСОБА_1 щодо поведінки судді Червоногвардійського районного суду міста Макіївки Донецької області Заставенко Марини Олександрівни та судді Перевальського районного суду Луганської області Жукова Павла Мирославовича, яка може мати наслідком дисциплінарну відповідальність з підстав, передбачених частиною першою статті 92 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції 2015 року), а саме: систематичне або грубе одноразове порушення правил суддівської етики, що підриває авторитет правосуддя, у тому числі прояв неповаги під час здійснення судочинства до інших суддів, адвокатів, експертів, свідків чи інших учасників судового процесу; допущення суддею недоброчесної поведінки, у тому числі здійснення суддею або членами його сім'ї витрат, що перевищують доходи такого судді та доходи членів його сім'ї; встановлення невідповідності рівня життя судді задекларованим доходам.

У зверненні зазначено, що органами Служби безпеки України встановлено, що суддя Червоногвардійського районного суду міста Макіївки Донецької області Заставенко М.О. та суддя Перевальського районного суду Луганської області Жуков П.М. призначені на посади суддів так званих «ДНР/ЛНР».

Такі дії суддів свідчать про їх неналежну поведінку та порочать звання судді або підривають авторитет правосуддя, що може мати наслідком внесення подання про звільнення їх з посади судді за порушення присяги.

30 вересня 2016 року набрав чинності Закон України «Про судоустрій і статус суддів» у редакції від 02 червня 2016 року (далі – Закон).

Відповідно до пункту 31 Прикінцевих та перехідних положень Закону, заяви (скарги) щодо поведінки суддів місцевих та апеляційних судів, отримані Вищою кваліфікаційною комісією суддів України до набрання чинності цим Законом, передаються для розгляду Вищій раді правосуддя, якщо на день набрання чинності цим

Законом Комісією не прийнято рішення про відкриття або про відмову у відкритті дисциплінарної справи.

Якщо на день набрання чинності цим Законом Вищою кваліфікаційною комісією суддів України прийнято рішення про відкриття дисциплінарної справи, така справа розглядається колегіями Комісії, визначеними за її рішеннями, у порядку, що діяв на день відкриття дисциплінарної справи.

Ухвалюючи рішення за результатами розгляду таких дисциплінарних справ, Вища кваліфікаційна комісія суддів України застосовує дисциплінарні стягнення, визначені цим Законом.

Рішенням Комісії від 20 вересня 2016 року № 1724/дп-16 відкрито дисциплінарну справу стосовно судді Червоногвардійського районного суду міста Макіївки Донецької області Заставенко М.О. та судді Перевальського районного суду Луганської області Жукова П.М.

Судді Заставенко М.О. та Жуков П.М. повідомлені про дату, час і місце розгляду дисциплінарної справи шляхом розміщення відповідного оголошення на офіційному веб-сайті Комісії.

Суддя Червоногвардійського районного суду міста Макіївки Донецької області Заставенко М.О. з'явилась на засідання Комісії.

Суддя Перевальського районного суду Луганської області Жуков П.М. та представник Департаменту контррозвідки Служби безпеки України на засідання не з'явилися, хоча були належним чином повідомлені про дату, час та місце засідання Комісії.

Вказана дисциплінарна справа неодноразово призначалась Комісією до розгляду.

Відповідно до частини одинадцятої статті 95 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції 2015 року) повторна неявка судді на засідання є підставою для розгляду дисциплінарної справи за його відсутності. Неприбуття особи, за зверненням якої відкрито дисциплінарну справу, не перешкоджає її розгляду.

За таких обставин неявка вказаних осіб не перешкоджає розгляду дисциплінарної справи, а тому Комісія вважає за можливе розглянути її за їх відсутності.

Заслухавши доповідача, вивчивши пояснення судді Заставенко М.О., надіслані до Комісії письмові пояснення суддів, повно та всебічно дослідивши матеріали дисциплінарної справи, Комісія встановила такі обставини та дійшла таких висновків.

Указом Президента України від 23 квітня 2008 року № 392/2008 «Про призначення суддів» Заставенко М.О. призначено строком на п'ять років на посаду судді Червоногвардійського районного суду міста Макіївки Донецької області.

Постановою Верховної Ради України від 16 травня 2013 року № 246-VII «Про обрання суддів» Заставенко М.О. обрано суддею Червоногвардійського районного суду міста Макіївки Донецької області безстроково.

Відповідно до розпорядження Голови Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 02 вересня 2014 року № 27/0/38-14 у зв'язку з проведенням антитерористичної операції підсудність Червоногвардійського районного суду міста Макіївки Донецької області визначено Костянтинівському міськрайонному суду Донецької області.

Рішенням Комісії від 09 квітня 2015 року № 16/зп-15 суддю Червоногвардійського районного суду міста Макіївки Донецької області Заставенко М.О. прикріплено до Слов'янського міськрайонного суду Донецької області.

Листом в.о. Голови Слов'янського міськрайонного суду Донецької області від 17 серпня 2016 року № 1.4.31/27/2016 Комісію повідомлено, що Заставенко М.О. на час прикріплення до суду на робочому місці не перебувала та правосуддя не здійснювала.

Суддя Червоногвардійського районного суду міста Макіївки Донецької області Заставенко М.О. у своїх поясненнях зазначає, що вона в жовтні 2014 року виїхала з непідконтрольної уряду України території та залишилась вірною присязі українському народу; 07 жовтня 2014 року подала до Комісії заяву про переведення на посаду судді

апеляційного суду Дніпропетровської області; з 10 по 21 листопада 2014 року та з 21 по 25 вересня 2015 року пройшла підготовку у національній школі суддів; з 02 грудня 2014 року та з 12 січня 2015 року була відряджена до апеляційного суду Дніпропетровської області для обміну досвідом; з грудня 2014 року мешкала у місті Дніпропетровську; з 13 по 14 травня 2016 року брала участь у семінарі для студентів і адвокатів Української Гельсінської спілки з прав людини.

Обставини, зазначені суддею Заставенко М.О., узгоджуються з відомостями, встановленими під час проведення перевірки.

На даний час Заставенко М.О. проживає в місті Києві та перебуває на обліку внутрішньо переміщеної особи, що підтверджується довідкою Управління праці та соціального захисту населення Дарницької районного в місті Києві адміністрації від 11 серпня 2016 року № 3002000183.

Відповідно до наказів в.о. Голови Червоногвардійського районного суду міста Макіївки Донецької області від 21 листопада 2014 року № 60-К та від 19 грудня 2014 року № 62-К суддю Червоногвардійського районного суду міста Макіївки Донецької області Заставенко М.О. відряджено до апеляційного суду Дніпропетровської області за погодженням з головою відповідного суду терміном на 30 календарних днів з 02 грудня 2014 року та з 12 січня 2015 року для обміну досвідом, надання практичної допомоги та вивчення судової практики відповідно.

Листом Голови апеляційного суду Дніпропетровської області від 21 вересня 2016 року № 4.1.03/576/16 Комісію повідомлено, що суддя Червоногвардійського районного суду міста Макіївки Донецької області Заставенко М.О. дійсно перебувала в апеляційному суді Дніпропетровської області для обміну досвідом, надання практичної допомоги та вивчення судової практики.

Листом Генеральної прокуратури України від 06 вересня 2016 року Комісію повідомлено, що у Генеральній прокуратурі України інформація щодо повідомлення про підозру у вчиненні кримінальних правопорушень судді Червоногвардійського районного суду міста Макіївки Донецької області Заставенко М.О. відсутня.

Також на запит Комісії Департамент контррозвідки Служби безпеки України листом від 30 січня 2017 року № 2/3/2-2975н/т повідомив, що докази можливої співпраці Заставенко М.О. з представниками окупаційної влади так званих «ДНР/ЛНР» на даний час здобути неможливо.

Крім того, повідомлено, що Заставенко М.О. 14 січня 2017 року через ІНФОРМАЦІЯ_1 виїхала на непідконтрольну Уряду України територію. У разі отримання додаткових відомостей стосовно запитуваної особи Департаментом контррозвідки буде повідомлено додатково.

Водночас 27 лютого 2017 року Заставенко М.О. повідомила Комісію, що 14 січня 2017 року вона вимушено виїхала на непідконтрольну Уряду України територію через необхідність ІНФОРМАЦІЯ_2, що підтверджується надісланими до Комісії ІНФОРМАЦІЯ_3.

Під час засідання Заставенко М.О. підтвердила, що після смерті матері вона повернулася до Києва.

У порядку проведення перевірки Комісією, зокрема в мережі Інтернет, не знайдено жодної інформації щодо співпраці Заставенко М.О. з терористичними організаціями.

На запити Комісії будь-якої компрометуючої інформації стосовно судді Червоногвардійського районного суду міста Макіївки Донецької області Заставенко М.О. підрозділами Служби безпеки України не надано.

Заставенко М.О. постійно з'являлась на засідання Комісії, неодноразово зверталась із заявами щодо ознайомлення з матеріалами дисциплінарної справи, в яких, окрім іншого, було зазначено адресу її проживання у місті Києві.

Окрім того, 31 серпня 2017 року Заставенко М.О. надала згоду на відрядження до Дарницького районного суду міста Києва в порядку тимчасового переведення для здійснення правосуддя.

З огляду на викладене поведінка судді Заставенко М.О. свідчить про її бажання здійснювати судочинство іменем України та відданість прийнятій присязі судді.

Відповідно до частини третьої статті 96 Закону, якщо органом, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, прийнято рішення про відсутність підстав для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, дисциплінарне провадження припиняється з одночасним повідомленням про це заінтересованих осіб.

Стосовно судді Перевальського районного суду Луганської області Жукова П.М. Комісією встановлено таке.

Указом Президента України від 07 листопада 2013 року № 620/2013 «Про призначення суддів» Жукова П.М. призначено строком на п'ять років на посаду судді Перевальського районного суду Луганської області.

Розпорядженням Голови Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 08 грудня 2014 року № 56/0/38-14 у зв'язку з проведенням антитерористичної операції підсудність Перевальського районного суду Луганської області визначено Лисичанському міському суду Луганської області.

Рішенням Комісії від 09 квітня 2015 року № 16/зп-15 суддю Перевальського районного суду Луганської області Жукова П.М. прикріплено до Рубіжанського міського суду Луганської області.

Листом Голови Рубіжанського міського суду Донецької області від 11 серпня 2016 року № 01-09/№ 118/2016 Комісію повідомлено, що Жуков П.М. трудових обов'язків у Рубіжанському міському суду Луганської області не виконує.

Із надісланих до Комісії пояснень судді Перевальського районного суду Луганської області Жукова П.М. вбачається, що він та його рідні ніколи не перебували та не призначалися на посади в так званих «ЛНР/ДНР».

11 лютого 2015 року Жуков П.М. звернувся до Комісії із заявою про переведення та одночасно на виконання вимог рішення Ради суддів України від 23 грудня 2014 року № 76, яким була запроваджена можливість тимчасового прикріплення судді до штату іншого суду того самого рівня у порядку та на умовах встановлених цим рішенням, із заявою до Рубіжанського міського суду Луганської області з метою тимчасового прикріплення.

Рада суддів України 04 лютого 2016 року прийняла рішення № 11, яким встановила порядок та умови тимчасового прикріплення суддів на період з моменту закінчення строку прикріплення, визначеного відповідним рішенням Комісії, до моменту переведення на посаду судді іншого суду в порядку, передбаченому Законом. На виконання зазначеного рішення Жуков П.М. звернувся з відповідною заявою та документами до Рубіжанського міського суду Луганської області.

Крім цього, наказом Голови Рубіжанського міського суду Луганської області від 15 вересня 2015 року № 101-ОС було розпочато проведення перевірки достовірності відомостей щодо застосування заборон, передбачених частинами третьою або четвертою статті 1 Закону України «Про очищення влади» стосовно суддів тимчасово прикріплених до Рубіжанського міського суду Луганської області, зокрема судді Перевальського районного суду Луганської області Жукова П.М.

Головою Рубіжанського міського суду Луганської області 07 червня 2016 року було складено довідку про результати перевірки, передбаченої Законом України «Про очищення влади», в якій зазначено, що до Жукова П.М. не застосовуються заборони, визначені частинами третьою та четвертою статті 1 Закону України «Про очищення влади» (наказ та довідка додаються).

Водночас відповідно до частини четвертої статті 55 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції від 12 лютого 2015 року № 192-VIII) суддя повинен додержуватися присязи судді.

Зміст присяги судді визначено статтею 56 Закону, згідно з якою суддя присягає об'єктивно, безсторонньо, неупереджено, незалежно та справедливо здійснювати правосуддя, підкоряючись лише закону та керуючись принципом верховенства права, чесно і сумлінно виконувати обов'язки судді, дотримуватися морально-етичних принципів поведінки судді, не вчиняти дій, що порочать звання судді та принижують авторитет судової влади.

Згідно з рішенням Конституційного Суду України від 11 березня 2011 року № 2-рп/2011 дотримання присяги є обов'язком судді, що передбачено пунктом 4 частини четвертої статті 55 Закону та кореспондується з пунктом 5 частини п'ятої статті 126 Конституції України. Вказане дає підстави вважати, що дотримання суддею присяги – його конституційно визначений обов'язок.

У цьому ж рішенні Конституційного Суду України наголошено, що присяга судді має правову природу одностороннього, індивідуального, публічно-правового, конституційного зобов'язання судді. Дотримання суддею своїх обов'язків є необхідною умовою довіри до суду та правосуддя з боку суспільства.

Відповідно до статті 92 Закону суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності в порядку дисциплінарного провадження з підстав систематичного або грубого одноразового порушення правил суддівської етики, що підриває авторитет правосуддя, у тому числі прояв неповаги під час здійснення судочинства до інших суддів, адвокатів, експертів, свідків чи інших учасників судового процесу, а також з інших передбачених законодавством підстав.

Професійна етика суддів ґрунтується передусім на визнаних у соціумі нормах моралі, що набула законодавчого визначення як система етичних норм, правил поведінки, які утворилися у суспільстві на підставі традиційних духовних і культурних цінностей, уявлень про добро, честь, гідність, громадський обов'язок, совість, справедливість.

Етичні стандарти поведінки суддів є важливим інструментом забезпечення підзвітності й доброчесності суддівського корпусу, які активують внутрішні механізми саморегулювання й самоконтролю кожного з них.

У Кодексі суддівської етики, затвердженому XI з'їздом суддів України 22 лютого 2013 року, закріплено, що суддя повинен бути прикладом неухильного дотримання вимог закону і принципу верховенства права, присяги судді, а також високих стандартів поведінки з метою зміцнення довіри громадян у чесність, незалежність, неупередженість та справедливість суду.

Статтею 120 Закону передбачено, що суддя здійснює свої повноваження до прийняття рішення про його звільнення.

Згідно з пунктом 6 частини першої статті 97 Закону до суддів може застосовуватися дисциплінарне стягнення у вигляді висновку про направлення рекомендації до Вищої ради юстиції для вирішення питання щодо внесення подання про звільнення судді з посади з підстав порушення присяги.

Пунктом 3 частини п'ятої статті 126 Конституції України встановлено, що підставами для звільнення судді є вчинення істотного дисциплінарного проступку, грубе чи систематичне нехтування обов'язками, що є несумісним зі статусом судді або виявило його невідповідність займаній посаді.

Жуков П.М., не будучи у встановленому законом порядку звільненим з посади судді, не здійснює допомогу Рубіжанському міському суду Луганської області, до якого він прикріплений, виїхав на непідконтрольну територію, на засідання Комісії не з'являвся, а також фактично не підтримує зв'язків з органами судової влади України, що свідчить про беззаперечне порушення присяги судді, та є підставою для дисциплінарної відповідальності відповідно до статті 92 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції від 12 лютого 2015 року № 192-VIII).

Вчинений дисциплінарний проступок дає Комісії підстави для прийняття рішення щодо внесення подання про звільнення Жукова П.М. з посади судді з підстав порушення присяги відповідно до правил, встановлених статтею 97 Закону України «Про судоустрій і

статус суддів» у редакції, що діяла на день вчинення проступку.

Обираючи вид дисциплінарного стягнення стосовно судді Жукова П.М., Комісія, враховуючи особу судді, його досвід роботи на посаді, обставини, за яких були вчинені зазначені проступки, їх характер і наслідки, обирає дисциплінарне стягнення у вигляді внесення подання про звільнення Жукова Павла Мирославовича з посади судді Перевальського районного суду Луганської області.

Доповідач відповідно до вимог частини першої статті 96 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції від 12 лютого 2015 року № 192- VIII) не бере участі у прийнятті рішення, а тому не підписує його.

Керуючись статтями 92–97 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції від 12 лютого 2015 року № 192-VIII), а також статтею 109 та пунктом 31 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції від 02 червня 2016 року № 1402- VIII), Комісія

вирішила:

внести Вищій раді правосуддя подання про звільнення судді Перевальського районного суду Луганської області Жукова Павла Мирославовича з посади.

Проведення у дисциплінарній справі стосовно судді Червоногвардійського районного суду міста Макіївки Донецької області Заставенко Марини Олександрівни за зверненням начальника Департаменту контррозвідки Служби безпеки України ОСОБА_1 припинити.

Головуючий

В.Є. Устименко

Члени Комісії:

А.О. Заріцька

П.С. Луцук

М.А. Макарчук

Ю.Г. Тітов